

Мал. В. ГЛИВЕНКА

Здоровенькі були!

Куди не глянь — ознаки свята,
Ознаки славної пори:
В календарях — червона дата,
Кругом — червоні прапори,

Сади — у золотім багрянці,
Гримить-дзвенить бадьорий марш,
На вулицях — пісні і танці...
То наше свято, Жовтень наші!

Звучать і тости, і розмови —
І просто так, і ділові:
Про наші успіхи чудові,
Про наші задуми нові...

Нам є про що поговорити
У цей урочий, славний час —
Чимало встигли ж ми зробити,
Чимало планів є у нас...

Я ж, нині маючи нагоду,
Хотів би, хоч узагалі,
Поговорити про погоду
На нашій матінці-Землі...

Надворі — осінь, звісне діло.
Та хоч ідеться до зими,
А у Європі — потепліло,
Що й відзначаєм радо ми.

То клімат людської довіри
Своє, як мовиться, бере,
Хоча і пнуться бузувіри
Все повернути на старе.

Ім лиш така погода мила,
Що для холодної війни...
Та не за ними нині сила —
Погоду роблять не вони!..

А дехто ж, знаєш сам, читачу,
Немов об'ївся дурману —
Не лиш холодно, а й гарячу
В думках виношує війну.

Тож порох ми сухим тримаєм,
Хай знають бісові сини:
Ми — на сторожі, хоч і знаєм:
Погоду роблять — не вони!..

Народом витурені в шию,
Очей позичивши в Сірка,
Безбатченки од злості виють
На закордонних смітниках.

Але вкусити нас не годні
Оті продажні гавкуні —
І не робили, і сьогодні
Погоду роблять — не вони!..

Усякому поріддю ночі,
Тим, хто тенета ще снує,
Жовтнєве сонце ріже очі,
Спокійно жити не дає.

Вони б і чортів годили
(Старалися б з усеньких сил).
Аби-но чорні хмари вкрили
Наш мирний, чистий небосхил,

Аби настали дні негоди...
Але — хоч як не поверни —
Все на одне і те ж виходить:
Погоду роблять не вони!

Бо Жовтень мужньою ходою
Землею переможно йде,
Бо над Землею молодію —
Жовтнєве сонце молоде!

Його тепло — усім народам —
Чи то великі, чи малі...
Тому-то й ліпшає погода,
Тому й тепліє на Землі.

А це, що з радістю відзначаю,
Достойне тільки похвали!..
Із Жовтнем, друже мій читачу!
Щоб здоровенькі ми були!

Від усього серця
Вашого ПЕРЦЯ.
Привітання на вірші
переклав Д. МОЛЯКЕВИЧ.

Від великого до смішного — один крок.

З нових перекладів революційної сатири

Маніфест барона фон Врангеля

Іх фанге ан¹. Я починаю.
Я оглашати маю чест
Для руський люд із краю в краю
Баронський унзер² маніфест.

Моя фамілій вам знайомий;
Іх бін³ фон Врангель, герр барон.
Я дуже шесний і відомий
Есть кандидат на царський трон.

Послухай, красні зольдатен⁴:
Зашем ві б'еш мене щодня?
Мій уряд — все це демократен,
А не яка-небудь звиня.

Дзигар з поламаний пружина —
Така совєцька власть нова.
Який робочий од машина
Розумний має голова?

Який мужик, розлючений з полем,
Валяйт не буде дурака?
У них і мозок із мозолом,
Як їх мозолистий рука!

Міт клайнем⁵ розумом на диво
Всіх зо генантен⁶ простофіл
Признат за власть? О неможливо!
Іх заг⁷: пфу, дас іст цу філі!⁸

Без благородного сословія
Історій руський — круглий нуль.
Шлехт!⁹ Не корощ порядки нові!
Вас Ленін дуже підмануль!

Ві довір'яйс мені, барону.
Мій слово єсть твердий скала.
Майн копф¹⁰ жде царствєну корону,
Двоглавий адлер¹¹ — мій орла.

Святая Руслянд...¹² гейліх ерде...¹³
Зі лігт ім штербен¹⁴, мій земля.
Я з білий кінь... Фом вейсен пферде...¹⁵
Зійду цум альтен¹⁶ стін Кремля.

І я скажу всьому канальству:
«Майн фольк¹⁷, не треба грабежі.
Слюжіть колишньому начальству.
Вложіть у ніжниці ножі».

Вам будуть слюзи дуже литись.
«Старий порядок — короша!»
Ві в кірх¹⁸ будете молитись
За майне русіше душа.

Ві буде жить благополучно
І цілувать мені нога.
Гут!¹⁹

«Підписався власноручно»
Вільгельма-Кайзера слуга,

Барон фон Врангель, безтолково
В Антанті визнаний маньяк.
«Здавайтесь нам на шесний слово,
А там... побачим, що і які!»

Баронську штучку списав і опублікував
Дем'ян БЕДНИЙ.

1920 р.

Переклав з російської Дмитро Білоус.

Пояснення німецьких слів: ¹ Я починаю.
² Наш. ³ Я єсть. ⁴ Солдати. ⁵ З маленьким.
⁶ Так званих. ⁷ Я кажу. ⁸ Це занадто. ⁹ Не-
добре. ¹⁰ Моя голова. ¹¹ Орел. ¹² Росія. ¹³ Свя-
та земля. ¹⁴ Вона — при смерті. ¹⁵ З білого ко-
ня. ¹⁶ Віля старих. ¹⁷ Мій народ. ¹⁸ В церквах.
¹⁹ Добре.

Остап ВИШНЯ

"Ох і лікували нас..."

1921 рік...

Бачите: он на колоднах баба сидить у синенькій кохті, в полотняній спідниці, а теплому платку й у величезних «солдатських» черевниках!

Знаєте, хто те такий?
То пасічанський «професор», баба Палажка, що вже років чи не з п'ятдесят непохитно й непорушно стоїть (чи сидить) на варті охорони здоров'я пасічанського населення!

Бабі Палажці, що ото на колоднах сидить, років уже з дев'яносто, ає рука в неї й досі тверда, і, як середньовічний лицар колись меча держав, так баба Палажка міцно держить у своїй руці іржавого нона, коли «одхватує» пуга новонародженому рабу божєму Свиридові чи рабі божій Килині...

— Таїнственная баба! — каже кровельщик Гнат Порфирович. — Усьо знайти!

У той «таїнственной баби», в її старечих борознявих руках, «тайни життя і смерті» богом дорученого їй населення...

— Чи-лі накал, примєрно, бєшиха, чи там глаз, чи пристріт, чи соняшниця, — баба єтая, ну как ото рукою знімаєть... Таная ото баба... Уп'ята же таки: зуби, переполох, простуда, чи-лі каной-небудь вас «огини» поприщити, — усьо єто баба Палажка достоменно преїзошла й на все єті болісті їй просто-таки вроді рукою махнуть... А що вже возыіть, примєрно, «пуги» каніє вам будіть загодно, пуснай то будіть пуг мужєський чи, наоборот, женєський, єто бабі Палажці без унімаіня: як єріхи лучить... Да-а! Баба, безусловно, знає, що, ну, вже ховатися нічого, — таїнственная баба... Нічого не подлаєте: така в неї робота. Медицинская...

Баба Палажка, по-мєму, значно профєсоріша від самого профєсора.
Бо що таке профєсор чи доктор?

Вони тільки по книгах можуть здоров'я охороняти.
А баба Палажка без книжок і занони деякі видає («закривай дитину чорною хусткою, бо зглазять» і т. д.), сама безпосередньо власними руками, власним язиком і власним іржавим нонем охороняє те здоров'я...

— Ніякі дохтурі ваші цюго не зничтожать, а я зничтожу!

Це так про бєшиху...
— Он у Пріськи. Не володіла Маринка правою рукою, а лівою добре володіла... Привели до мене: тепер однаково обома не володіє... А то тільки однією!.. А ваші дохтурі те зроблять?!

Отака в нас баба Палажка, наш пасічанський профєсор!

«Зничтожає» баба всілякі хвороби: й хірургічні, і внутрішні, й хвороби на очах, і на зубах, і жіночі, і всілякі інші.

Я вже не кажу про такі хвороби, яких ви ні в якій патології не знайдете, — це найстрашніші й найрозповсюдженіші серед пасічанців хвороби — переполох і зглаз.

Хірургічні хвороби
Всі хірургічні на селі хвороби поділяються на дві великі групи.

Перша група — в іх х...
Друга група — в іх х...
Виху трапляється небагато...

А бєшиха — так це пошєсть... Сила її на селі...

Бєшиха узнається з таких прикмет: — Бабусю! Щось у мене ліву кульшу розперло й смика, і під груди підпира... І млосно мені, млосно, ніби оце перед вами не я сидю, а хтось сидить! Ох! Ох! Ох!...

Не ти сидиш? Хтось сидить? Вона, мол голубонько! То вона! Сідай, серце, на покуті! Зараз ми її зничтожимо! Як не вмирєш, рибонько, — жива будєш!

Вона — значить, бєшиха...

Ліки від бєшихи, як і взагалі всі ліки в баби Палажки, «патентовані»...
Від бєшихи дуже помагєє такий лік:

Хвору садовите на покуті, повертаєтесь до ікони й жарите тричі:

«Отче наш, іже єси на небєси...»
Після того підходите до хворой, лапастє те місце, де болить, потім обтираєте пальці свої, ті, що брались за хворє місце, об власні губи, берете свого ножа й, прикладаючи його рубя гострим кінцем до болючого місця, дванадцять разів пошепки проказуєте:

— Ішла бже мати з Києва, стріла спасителя, Я тебе буду

прохати рожденному, хрещеному (ім'я) од бєшихи шептати. Сімсот сімдєст бєхів, бєханців, стрічних, річних, вітряних, прозорливых, жіноцьких, мужицьких, парубоцьких, дівоцьких, з неї крові не пити, костей не ломити.

Потім повертаєтесь та:
— Тьху! Тьху! Тьху! (Тричі). Нєхай вона собі їде, а вам бог помагєє!..

Так треба проробити дванадцять раз...
І все...
Будьте певні, що, як не вмирєте, — живі будєте!

Вих уже інша хвороба... І ліки до неї інші.

Тут уже перед «приємом» ліків не

«Отче наш», а «Богородицю» треба тричі всмалити, а потім уже й ліки од виху.

Ліки такі:

— Замовляю кості рожденному, хрещеному (ім'я) од виху й зсилаю на очерети, на боло-та, і тут тобі не стояти, червоної крові не пити, кості не сушити. Не я помагєю, бог помагєє...

Тан само:

— Тьху! Тьху! Тьху!

Через рік-два, дивись, як коро-ва язиком ваш вих ізлизала.

До хірургічних хвороб стосується й кровотєча в усяких випадках.

Від «крові» ліки швидкі, сильні й безапелляційні.

Ось вони:

Іхав чоловік стар, кінє під ним кар, по рослинах, по дорогах, по притонах, по містах. Ти, мати руда, жильная, жильная, тїлесная, зупинись, назад повернись. Стар чоловік тебе зби-рає, на покой зогріває. Коли чєню води не єтало, тан щоб і тебе, руда мати, не бувало. Пух-земля — одна сім'я. Будє пє-мойому — слово мєє кріпке! Тьху! Тьху! Тьху! (Цє обов'яз-кєво).

Найголовніше в цих «ліках» («од крові»), як ви й самі помічаєте, сло-ва: «Пух-земля — одна сім'я». Гли-боко змістовні. Впливають, як гумо-вий жгут. Як тільки пронажете, кров так і стане як уюпана.

Хвороби на очах

Звуться більмо. Усі очні хвороби — всі вони більмо. Інших нема. Ліки дуже добрі. Таких ліків і покійний профєсор Гіршман не знав.

(Продовження на стор. 4).

Мал. В. ГОНЧАРОВА

— Товаришу, ви помилилися...

— Ні, не помилися: я працюю уже в рахунок листопада вісімде-сятого року.

(Продовження. Початок на стор. 3)

Пізнати більмо дуже легко в кожній людині (принаймні його легко впізнає баба Палажка). Коли до вас приходить хвора й держиться за око, ви зразу намітьте: — Більмо! Я так і знала, і зразу ж, щоб не затягти хвороби, й починайте:

— Господи, помози! Пресвята богородице, мати поміщице! Стань мені в поміч у рожденного, молитовного (ім'я) більмо з ока зігнати. Іхав святий Юрій на білім коні з білими хортами білого зайця ловити. Білого зайця не впіймали, у рожденного, молитовного, хрещеного (ім'я) більмо з ока зігнали. Йшли три отці святі, за ними три звірі люті: перший чорний, другий білий, третій сі-

рий. Як уздріли, — більмо з'їли... Тьху! Тьху! Тьху!

Зубний біль
Це — дрібниця. Вмить, в одну мить заміміє, тільки прокажіть тричі:

Місяць у небі,
Беднїй у лісі,
Камінь у полі,
Всі ви три брати,
Як зійдетесь у чисте поле гуляти,

Тоді тільки в (ім'я) молитовного й хрещеного почнуть зуби грати. Тьху! Тьху! Тьху! Оце «Тьху! Тьху! Тьху», як бачите, обов'язкове при всякій хворобі. Без «Тьху! Тьху! Тьху!» нічого не допоможе.

Жіночі хвороби

Є тільки одна жіноча хвороба. Зветься вона сосяшницею. Це — коли «золотник не на місці». Хвороба дуже серйозна, й лікувати її треба вмючі. Але нашому «професорові» це все одно, що... не найду підходящого порівняння.

Логіка в лікуванні сосяшнице є. І навіть велика. Раз «золотник не на місці», значить, його треба поставити

(Закінчення на стор. 5).

(Закінчення).

на його власне місце. От і все! Як це зробити? Треба знати. І баба Палажка це знає. А Наркомздрав, напевно, не знає й улаштує різні гінекологічні лікарні, родильні домів і т. ін. Витрачає силу грошей... А воно треба тільки покласти в макітру трохи конопель, запалити й приставити ту макітру віндями до пупа. Ніби така велика «кровососна банка». Воно як потягне — й перетягне «золотник» на своє місце... Але тут треба високого хисту, щоб не допустити до того, що і всю хвору втягне в макітру. Як тільки вже макітра втаскала в себе весь живіт, треба шарахнути по макітрі магоном... Воно й «одпустить»... А «золотник» уже на місці, як живий.

Що макітра пропаде, то нічого: для того, щоб людину од смерті врятува-

ти, можна макітрою пожертвувати, хоч би й яка дорога вона була. Забув іще сказати про внутрішні хвороби.

Із внутрішніх хвороб найчастіше трапляється нутряна сибірка,

нутряна сибірка — це хвороба, від якої здебільша мруть, хоч і ходять до баби Палажки якраз тоді, як перші піані кукурікають... Але завжди запізнюються... — Позавчора, голубочко, треба бу-

ло б прийти, а тепер навряд чи допоможу!

— Та позавчора я ще здорова була!

— Ні-ні! Треба було, треба!

А взагалі «охорона народного здоров'я» на селі була поставлена добре. «Медичних пунктів» у кожному селі було по п'ять-шість, коли не більше. «Ліків» так само чимало. Навіть багато. Я гадаю, що, коли б їх було хоч трошки менше, не так би заробляли попи на «сороковустах».

Р. С. «Молитви» (вищенаведені) мені пощастило позаписувати, хоч і з великими труднощами та хитрощами. Баби не дають їх, бо «вони після того терять силу»...

1923 р.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

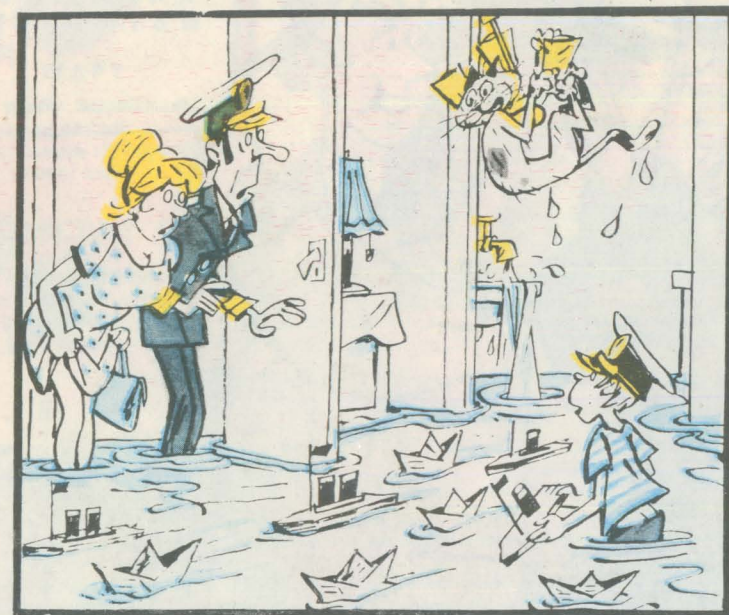
— А наші ветерани навіть на святі там, де важче...

Мал. В. ГЛИВЕНКА

— Діду, а білих якою фарбою пофарбувати!

Мал. В. ГЛИВЕНКА

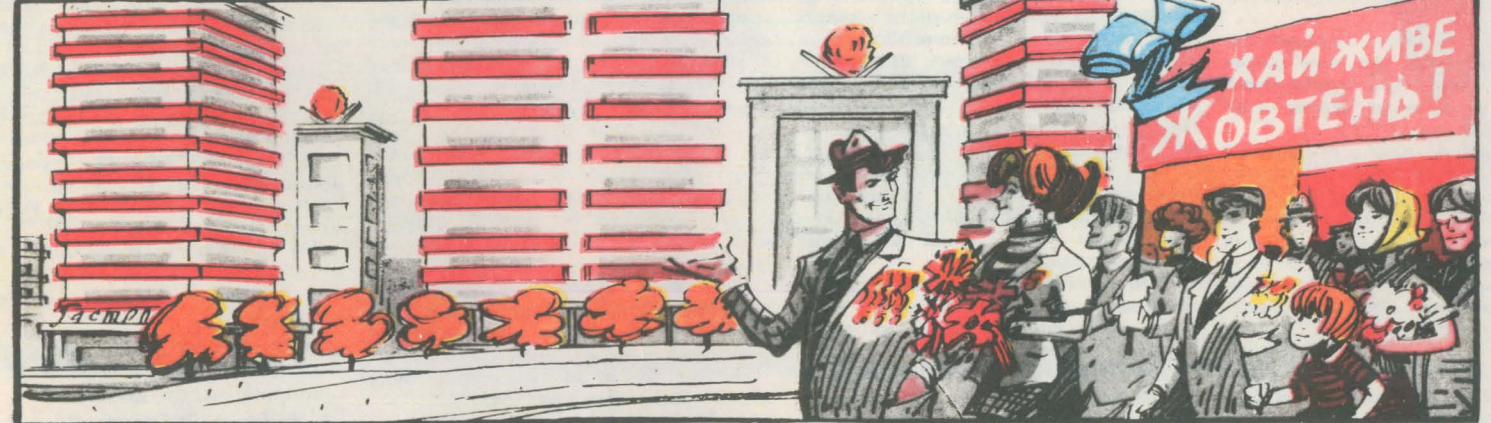
— Ми ж тобі дозволили провести парад тільки сухопутних сил.

Мал. Я. КОГАНА

— Хоч на свята будьте від нас подальше...

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

— У сорок третьому я перший вступив на цей пульт...

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

— Бачиш, тату, де батьки своїх дітей носять...

Мал. І. АЛЕКСАНДРОВИЧА

— Допоможіть!..

Мал. С. ГЕРАСИМЧУКА

— Подарунки на всю родину.

Як Лесь жениха виручав...

(З оповідань про Леся Мартовича)

Того слютавого дня Лесь Мартович прийшов до адвокатської канцелярії свого принципала раненько. Треба було підготуватися до завтрашнього виступу в суді.

У передпокої раптом загомоніли. — Та ж кажу вам, що пана меценаса нема, — почув Лесь буркотливий голос кривого Михайла, старого слуги пана принципала.

— А нам не до пана... Ми до нашого хлопського заступника, — просилися за дверима.

Лесь мимоволі усміхнувся. Він гукнув Михайлові, щоб впустив ранніх гостей. До канцелярії ввійшло двоє селян у промокших сіряках. Лесь зразу впізнав присадкуватого господаря. Це був Семен Поворозник із Підвербець. Другого — дужого соромливого парубка — теж начебто десь бачив. Чи не в тих же Підвербцях на передвиборному вічі?

— А вас, Семене, що в таку неgodу до міста пригнало? — здивувався Лесь.

— Біда застала, пане Мартович, — почував пужалом потилицю Семен.

— Я вас слухаю, господарю...

— Та тут, як той казав, і бесіда коротка. Задумали ото і в нас у читальні свято Шевченка справити. Але в старості нам усю нашу програму так спланирували, що ми лиш за голови схопились. Збунтувалось тоді наше парубцтво. «Хай, кажуть, пан староста своїй коханці в горшки заглядає, а до нас йому зась!» Та й стали на своєму. А от, бачите, зна-

йшовся в селі якийсь хунь, що до нїс, шельма, старості. Ну, а він вплинув нам по два тижні арешту. Мені — бо я голова читальні, а моєму не божу — за «Гайдамаків» і «Заповіт», які він говорив людям зі сцени...

— Гм, ваша справа справді кепська, — замислився Лесь.

— Мені то ще байка, — розважлив говорив Семен. — Кримінал — то кримінал! Там теж не собаки сидять. А от з Василем, — він кивнув головою на парубка, — чиста напасть та й годі! Бачите, женитися хоче хлопець. Через тиждень весілля. А тепер усе піде прахом! Як почув майбутній тесть, що Василя за гроти посадять, то зразу знововисів, як та коняка під горб. «Ні мій дід, ні дедько», ні я по криміналах не валився, то й я не хочу, каже, аби моїх онуків у селі кримінальниками обзивали...» Тож і стали ми тепер, як серед води...

Лесь зиркнув на горопадного жениха, що сидів, мов на голках, і жаль йому стало хлопця, проте, як допомогти Василеві, далаби, не знав...

— Ми вже й грошей на цю казію трохи зібрали, аби лиш якось з халепи виплутатися, — говорив далі Семен. — Де ж наше, хлопське, не пропадало! Як якийсь казав: пішла корова, то хай іде й телеса...

У Лесевій вигадливій голові роїлось безліч різних комбінацій, але жодна з них його не задовольняла. Шоправда, одна з них наче підхожа...

Чи не спробувати, га?.. Гм... А як не вдача? Тоді, Лесю, мерщій пакуй манатки, бо з тутешнім старостою жарти короткі. Ов-ва! Лесь із своїм принципалом шлюбу не брав і не збирається в нього довго крісла витирати... А людям якось допомогти треба!..

— Дедько — батько.

— Ну, гаразд, Семене, — посміхнувся Лесь. — Може, щось і придумасмо. А коли маєте свою кару починати?..

— Та вже післязавтра, в суботу, — журно зітхнув Семен, зиркнувши скося на похнюпленого парубка і викинув з-за пазухи повідомлення з старостом.

Лесь гукнув кривого Михайла і наказав покликати муляра Мурашка, що жив навпроти, в підвальній комірчині. Незабаром в канцелярію ввійшов невисокий, худорлявий Базь Мурашко в заляпаній вапном і глиною одежі.

— Як живете-поживаєте, пане майстре? — зустрів муляра Лесь.

— А най таке життя шляк трафить! — відказав крізь зуби майстер. — Всю зиму без роботи волочусь. Я вже не раз думав собі так: свисну кельмою по макітрі якомусь череваневі, то хоч в арешті задарма їсти дадуть...

— А мені такого якраз і треба, — засміявся Лесь. — Скажіть, Базю, хочете заробити за два тижні двадцять ринських?..

— Ого, та я за такі гроші буду цілий місяць каміння товкти!..

— Тоді сідайте і на вус мотайте!..

Лесь коротко розповів йому, в яку халепу потрапили підвербецькі селяни.

— Либонь, я від пісної бараболі вже до решти зібраних, — закліпав очима майстер. — Хоч ріжете мене, але я тут щось не бачу для себе зарбіку...

— А ви слухайте далі, Базю. Справа в тому, що замість Семена кару цю відбудете ви. Підшукайте собі ще когось безробітного хлопця і в суботу раненько зголоситесь до начальника тюрми. Як вас спитав, чого прийшли, то покажете оці папірці і скажете, що ви селяни з Підвербець і прийшли кару відсидіти. А на-

чальник, як знаєте, завжди п'яний, він до людей не придивляється, йому лише треба, щоб до рахунку було. Тепер уже вам ясно, Базю!..

Базь кілька хвилин сидів нерухомо, немов проковтнув власний язик, і ошелешено дивився на Леся. Семен і парубок теж немов очманіли. Раптом Базь гучно ляснув себе по коліні і аж захлинувся від реготу:

— Х-ха!.. А най го громи періцать!.. Га-га-га!.. Ото буде комедія!.. Го-го-го!.. Та пан староста від такого жарту, як собака, завиє!..

Він довгенько сміявся, витираючи рукавом заплакані очі.

— Ну, то як буде, Базю? — спитав перекода Лесь.

— Що ж, спробуємо, пане Мартович, — весело відгукнувся майстер. — І добрим людям допоможемо і себе трохи запоможемо, ну, і з панів покепсуємо. Хай знають наші!..

Він лукаво підморгнув Василеві: — Кинь лихом об землю, хлопче! Вертайся з дядьком у село, а завтра принесеш нам у мішку ваше сільське обмундирування!..

Кажуть, нібито пан староста згодом довідався-таки, яку йому дулю скрутили, але трохи пізно: Леся в містечку вже не було! Вирішив тоді панок Семена й Базя прочитати, але теж запізнився: за нестачу кругленької суми в повітовій касі він сам мало не за ґратами опинився. Врятувала його всесильна рука з водства — спішно перекинула на свіженьке місце.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

— Вони вже давно наші постійні клієнти...

— Можу вам запропонувати нові шпалери.

(З циклу «Антиісторичні оповідання»)

Той самий стародавній богдыхан, про якого вже йшлося в інших оповіданнях цього циклу, був неперевершений майстер великих політичних кампаній.

Особливо улавила останні роки його царювання так звана «кольорова кампанія». У старого богдыхана на той час настільки загострилася професійна хвороба всіх богдыханів, що він, крім жовтого, не визнавав ніяких кольорів, і тому видав рескрипт: державним кольором оголосити жовтий. Тоді ж богдыхан кинув гасло: «Хай по всьому світу розліється Жовте море!» Але це гасло було секретне, не призначене для експорту.

Негайно ж розгорнулася грандіозна кампанія тотального політичного перефарбування, котра мала своєю ціллю в короткий час перетворити всю країну в суцільний Жовтий дім.

А щоб приховати від іноземців богдыханову хворобу, дипломати одержали інструкцію: чорне видавати за біле, а біле — за чорне. Дехто за кордоном зраді: від жовтого до коричневого — один стрибок.

У ті ж роки під безпосереднім керівництвом богдыхана було успішно проведено кампанію по вихованню народної скромності і розумової дисципліни. Проводилася кампанія під гаслами «Зарисмо таланти в землю!» і «Щоб не був такий розумний!». Почалася вона з загального перепису всіх надто розумних. Усі викриті таланти були надійно заріти в землю (тут богдыхан плідно скористався досвідом ще стародавнього богдыхана, який наказав закопати в землю 420 учених). Таким чином, ті, хто самовпевнено вважав себе вищими, опинилися нижче рівня землі, а в країні запанували спокій духу і розумова скромність.

— Якщо ми навчимо наш народ нічого не їсти, — прорік богдыхан на раді хитрих мандаринів, — селяни стануть не потрібні, і ми зробимо з них солдатів.

— Геніальний план! — зраділи мандарини. — Але як навчити народ голодувати?

— Дуже просто. Робитимемо це поступово, крок за кроком. Кожного дня будемо зменшувати харчовий раціон на один грам. У такий спосіб мої підданці непомітно для себе навчаться нічого не їсти.

— А чи не суперечить це законам природи? — насмілюся здивуватися мандарини.

— Я не скасовую законів природи, а лише виправляю їх, — терпляче пояснив богдыхан. — Замість того, щоб ковтати їжу, мій любий народ, керуючись принципом «Спиратися на власні сили, коватиме сліну».

Богдыхан був завзятий спортсмен. Найбільше він любив не тонути в ополонці (навіть побив світовий рекорд з цього виду плавання) і великі стрибки (в калюжу).

(З циклу «Антиісторичні оповідання»)

Якось, дбаючи про розвиток водного спорту, він запитав мандаринів:

— Чи правда, що не всі мої підданці вміють плавати?

— На жаль, правда, о великий Чемпіоне прогресу! — засмутилися мандарини.

— Ганьба! — обурився богдыхан. — Щоб завтра ж увесь мій народ умів плавати!..

— О непереможний Стрибун історії, ми не знаємо, як це здійснити!.. — заколінкували мандарини.

— Дармоїди! І тут доводиться думати за вас. Мої любі підданці плаватимуть, як качки, коли я забороню їм під страхом смерті тонути.

— А якщо хтось насмілиться тонути?

— Керуючись принципом «Бити собаку, що по-топає», хряснуть неслуха палкою по голові!..

Саме тоді богдыхан, піклуючись про духовне здоров'я народу, подарував людству історичне висловлення: «Коли в нездоровому тілі — здоровий дух, то нездорове тіло — здорове. І навпаки: якщо в здоровому тілі — нездоровий дух, то здорове тіло, безперечно, є нездоровим». І богдыхан наказав розпочати в країні оздоровчу кампанію під гаслом «Принохуйтесь!».

Поки богдыханці пильно принохувалися, хто з них любив не тонути в ополонці (навіть побив світовий рекорд з цього виду плавання) і великі стрибки (в калюжу).

лом «Викопасмо яму один одному!» Кожного богдыханця було закликано викрити мінімум одну велику хибу і десять дрібних помилок свого сусіда або родича. Негайно ж богдыханці захопилися рити один одному ями, що привело до блискучої перемоги. Було виправлено один мільярд сто двадцять тисяч великих і п'ятнадцять мільярдів двісті тридцять тисяч дрібніших недоліків. Відраджено у віддалені місцевості копати нужники — двадцять два мільйони, остаточно і безповоротно перевиховано (в ями) — п'ятсот тисяч, зникли безвісти — триста сімдесят тисяч колишніх носіїв помилкових поглядів.

Не менш блискучі наслідки мала й кампанія за поповнення державної скарбниці.

— Щоб поповнити нашу порожню державну касу, — сказав богдыхан на раді хитрих мандаринів, — треба збільшити експорт. Прошу висловити мудрі пропозиції.

— О Погоничу істини! — зголосився міністр фінансів. — Найбільші прибутки, безперечно, дасть експорт портретів вашої величності!

— А чи гідні інші народи лицезріти мої портрети? — скромно засумнівався богдыхан.

— Звичайно, чужинці цього не гідні, — відповів міністр, — але будьмо до них великодушні!..

— Хай так! — ласкаво погодився богдыхан і на цьому закрит рад.

Надрукували один мільярд портретів. Надіслали зразки іноземним фірмам. Та з незбагнених причин недоумкуваті чужинці відмовилися їх купувати. Богдыхан вельми здивувався й дозволив експортувати свої портрети безкоштовно. Фірми відповіли, що така пропозиція для них — надто велика честь. Зовсім уже здивований богдыхан наказав платити грубі гроші тій фірмі, яка погодиться прийняти портрети в дарунок. Але, вражені такою безмежною безкорисливістю, іноземні фірми вперто наполягали, що вони нічим не заслужили цієї милості.

А богдыханова скарбниця залишилася порожньою.

Ось тоді-то й виявилася в повній мірі державна мудрість великого Приборкувача розуму. З його ініціативи в країні розпочалася патріотична кампанія під гаслом «Твій богдыхан — гість твого дому», під час якої кожного свідомого підданця було закликано добровільно придбати портрет свого володаря. Гідний приклад подав сам богдыхан, купивши на власні трудові заощадження сто своїх портретів. Протягом одного дня всі портрети було розкуплено. Для задоволення попиту довелося терміново надрукувати ще два тиражі.

Так поповнилася державна скарбниця.

За свідченням стародавніх літописців, саме після цієї кампанії богдыхан виголосив принцип: «Спиратися на власні сили».

Юрій ІВАКІН.

Дивовижні хлопці

Іван Іванович Стрельченко.

Дружній шарж А. АРУТЮНЯНЦА

ДІАЛОГ

— І ви ото бачили Стрельченка?
— Бачив. Оце як вас бачу. Ще й ближче...
— Що воно за чоловік такий? Звідки?
— З Херсонщини. Колишній моряк-романтик. Ота романтика після флоту й привела його на Донбас.
— Герой, мабуть?
— Герой. У прямому розумінні.
— А з себе який? Териконам рівня?
— Трохи менший.
— Але багатир?
— Багатир. Хоч зовні він і не дуже багатир. Чуб, правда, хвацький і дух у нього козацький. А отак із себе людина як людина. Серед натовпу й не відрізниш, що ото Іван Іванович Стрельченко йде. Йде собі симпатичний, середній на зріст чоловік, і все.
— А де ж воно у нього ота сила береться, де отой багатирський дух уміщається, коли він отак, як ви кажете, й новеличкий?
— Дух і сила в ньому самому. У його праці й любові до неї. Про це Іван Іванович так каже: «Праця шахтаря важка, але почесна. Шанують у нашій країні шахтарський труд, поважають, і це нам надає ще більше сили, снаги. І якби сьогодні мені, хлопцеві з херсонських степів, довелося починати все спочатку, то я почав би свій шлях у життя так само, як і двадцять років тому».
— І скільки він тепер на-гора ото вугілля видає?
— Видає стільки, що будь-який паровозний топці дух забиває. З одного забою по півмільйона

тонн. А це збирається ще й мільйонний рубіж перейти...
— Невже сам?
— Чому самі з бригадою. А в ній таких, як він, до двохсот набереться. Першими серед шахтарів оволоділи новою технікою, почали змагатися за високу продуктивність праці вуглевидобувних машин. Першими взяли тисячний рубіж...
— Тобто як?
— А так: за добу з однієї лави видали на-гора тисячу тонн вугілля. Бригаді Стрельченка — одній із перших у країні — доручили випробувати і впровадити новий вузькозахватний комбайн К-52М. У Союзі таких машин випустили тільки дві. Одну з них направили в Кузбас, а другу — на шахту «Трулівська», де працює Іван Іванович Стрельченко.
— Ну, й чим кінчилось випробування?
— А тим, що бригада Івана Стрельченка довела, що це — справді чудо-машина. На ній шахтарі показали такі результати, що навіть конструктор машини не чекав. Що значить — техніка в умілих руках! Саме на цій машині в 1964 році товариші на чолі зі Стрельченком установили всеукраїнський рекорд — видали на-гора 50 520 тонн вугілля з однієї лави.
— Ого!
— І уявіть: Стрельченку та його бригаді й цього здалося замало. До XXIV з'їзду нашої партії вони за 31 робочий день видали 101 350 тонн вугілля... Після цього й народилося стрельченківське починання: «Техніку — на комуністичне збереження». Механізатори М. Риженков, Г. Левицький, В. Глібов, В. Криволапов, В. Калашник, В. Кобець разом з бригадиром розробили план збільшення міжремонтних строків служби механізмів.

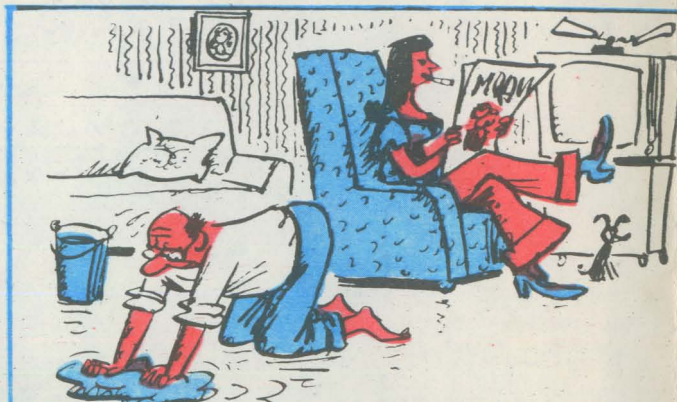
— І що це їм дало?
— Дало світовий рекорд! Незабаром бригада видала за 31 робочий день уже 170 230 тонн чорного золота. До речі, комбайн, на якому цей рекорд було здобуто, горлівські машинобудівники зробили спеціально для бригади І. Стрельченка. Шахтарі на ньому вже видобули мільйон двісті тисяч тонн вугілля, а міжремонтний строк дії комбайна збільшили у п'ять разів; зекономили сотні тисяч карбованців державних коштів.
— Дивовижні хлопці!
— Згоден, дивовижні!
— І що ж вони тепер, чи не заспокоїлись? Може, у президіях сидять, дають газетярям інтерв'ю, виступають по телебаченню та потроху й зазнаються? Слава інколи псує людей, як порода псує лаву...
— Зазнайства поки що не помічав. А от працює бригада Стрельченка, правда, вже не так, як раніше. Краще. 22 лютого 1975 року, приміром, вона достроково виконала свою п'ятирічку. І це не все. Виступивши у числі 60 передових бригад з ініціативою видобувати за рік з одного забою по 500 тисяч тонн вугілля, гірники вже в липні рапортували: «Своє соцзобов'язання ми виконали!»
— А що ж далі?
— А далі стали на вахту. Передз'їздівську. До XXV з'їзду КПРС зобов'язались понад план видати 80 000 тонн вугілля.
— І як гадаєте, видадуть?
— Такі, як Стрельченко, видадуть. Там же, у бригаді, кожний п'ятий — комуніст, кожний сьомий — комсомолець, і всі вірні традиціям стахановського руху. Недаремно ж напередодні 40-річчя стахановського руху бригада І. Стрельченка стала переможцем змагання за перехідний приз імені Олексія Стаханова, встановлений Міністерством вугільної промисловості СРСР і ЦК галузевої профспілки. Отакі хлопці в Героя Соціалістичної Праці, депутата Верховної Ради СРСР Івана Івановича Стрельченка.

— А за що ж ви їх після цього в Перець?
— А щоб завжди були такими, як є, і ніколи не зазнавалися...
О. ЧОРНОГУЗ,
спец. кор. П'єрца.

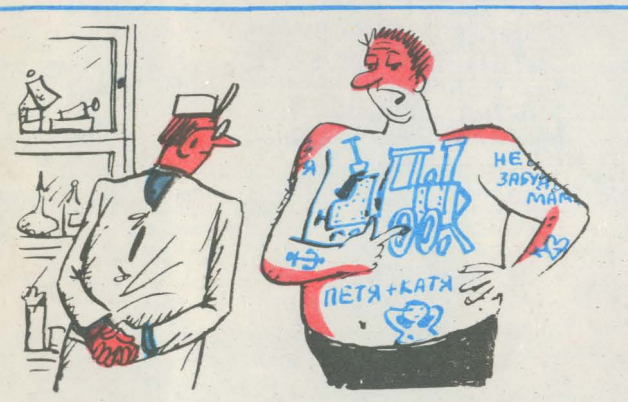
М. Донець.

Заспіваймо пісню веселеньку...

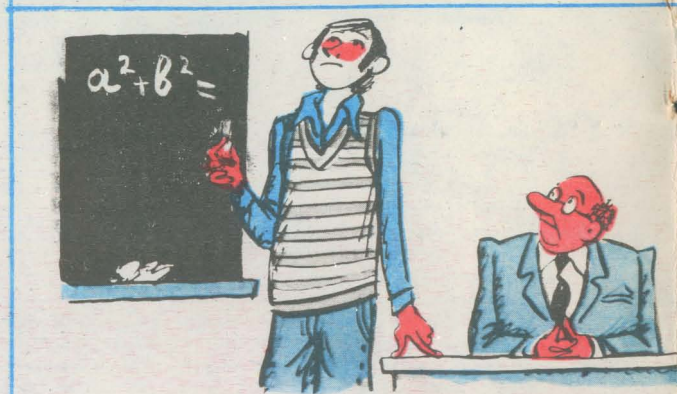
Мал. В. ГОРБАЧОВА

«Ти присягався передо мною
Бути моїм мужем, а я — жонкою...»

«Вас я благаю,
Грудь облегіште...»

«Дивлюсь я на небо
Та й думку гадаю...»

«Задумала врага баба та й забагатіти...»

«Як я собі нагадаю,
Як то було зразу,
Яне було цілування
Коло перелазу...»

«Ой ти, Галю чорнобрива,
Чом у тебе брови криво?»

«Про сусідку заспіваймо,
Серце наше звеселяймо!»

Народні ПІСНІ

СЛАВНА ГОСПОДИНЯ

— Камуть, Петре, що твоя друга жінка — слава на господина.
— А таки правда. Перша, було, як наварить борщу, то за раз і з'їмо увесь, нічого не лишається. А ця як наварить, то поспідаємо, поїдаємо, по-вечеряємо, та ще й свині найдаться.

Надіслав Ф. ПИВОВАРЧУК
із с. Підлісків Ровенської області.

ПРИЗНАВСЯ

Продає на базарі чоловік кролів. Бабуся взяла одного, помацала, ще й понюхала:
— А чи свіжий же він?
— Свіжий, свіжий, — каже чоловік, — ще вчора мишею ловив!

Надіслав В. СТАСЮК
із с. Гоголів Київської області.

ПОЛЕГШАЛО

Під час обходу хворих у палаті лікар питає бабуся:
— Як почуваєте себе?
— Та ось сестра, дякувати їй, щось під пахву повила, і зразу ж полегшало, — відповіла старенька.

Надіслав В. ОЛЕКСЮК
із с. Івано-Франкового Львівської області.

ТУРБОТА

Бригадир: — Ти що, буряки крадеш?
Злодій: — Та де там краду! Хіба не бачите? Я їх підтягну, щоб швидше росли.

Надіслала В. СТАРЧЕНКО
із м. Шполи Черкаської області.

НЕ ПОМІГ

В одного чоловіка захворіла корова. Він хотів був доїзати її, але сусід порадив не робити цього, а піти в церкву і поставити за парованець свічку святому Варфоломієві. Той пішов, купив свічку, та, як не шукав святого Варфоломія, не знайшов. Вирішив поставити святому Миколі. Коли повернувся додому, побачив, що корова здорова. Обурений поїб до сусіда і почав його лаяти за те, що призвів до збитків.

Сусід спокійно запитав:
— Ти свічку святому Варфоломієві поставив?
— Такого святого я не знайшов і поставив святому Миколі, — відповів хазяїн.
Сусід насміхувато пояснив:
— Так Микола ж у цій справі нічого не тямить!

Надіслав І. МОРГУН
із м. Полтави.

РОЗСЕРДИВСЯ

В одного селянина загорілась хата. Кинулись люди на пожежу. Побігли хлопчики й дівчатка. А в того селянина теж був хлопчик. Як побачив він, що на їхню садибу дітвора збіглася, розсердився та й каже:
— Чого позбігались! Не ваша ж хата горить!

А ТЕПЕР СВОЇ...

Сусід прийшов до сусіда та й каже:
— Ти позич мені на пляшку, то я піду принесу й двох вип'ємо.
Пішов, приніс, випили. Тоді знову каже:
— А тепер давай свої гроші, то я іще сходжу.

Надіслав І. ІЗЮМСЬКИЙ
із м. Пологів Красногвардійського району
Кримської області.

ВІТАЄМО ЮВІЛЯРА!

З нагоди 75-річчя
Віктора АРДОВА —
письменника-ветерана
в жанрі сатири й гумору

Дружній шарж Л. САМОЙЛОВА

ХРОНІКА НОВИН

НАУКА І ЖИТТЯ

Молодий ботанік Микита Битий захистив дисертацію, в якій науково обґрунтував гасло: «Червону руту не шукай вчорами». Цікаво, що дисертант проспівав під відомою мелодію увесь текст дисертації, коли захищав її.

МІСЯЧНИК КУЛЬТУРНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ

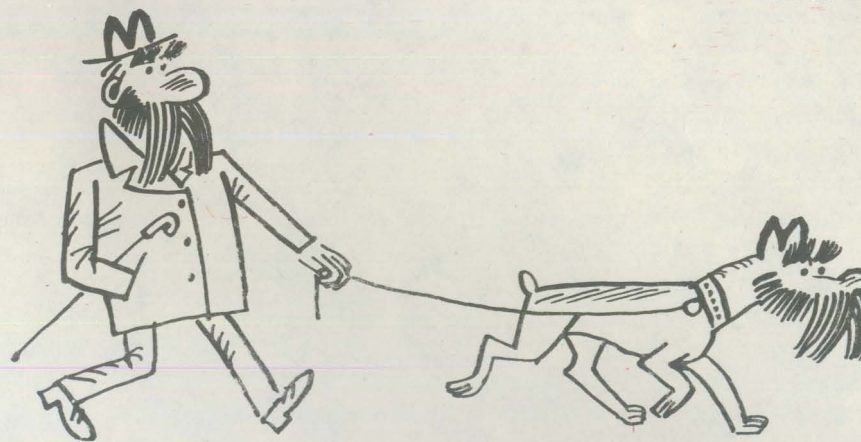
закінчився у магазині № 5. Директор знову сховав у сейф книгу снаг.

НУ, ЗАЄЦЬ, СТРИВАЙ!

Прилад під такою назвою виготовляють мисливцями на заводі металевих конструкцій. За допомогою ультразвуку прилад виявляє зайця на відстані кількох сотень метрів, про що сигналізує потужною сиреною. Прилад можна легко транспортувати вантажним автомобілем.

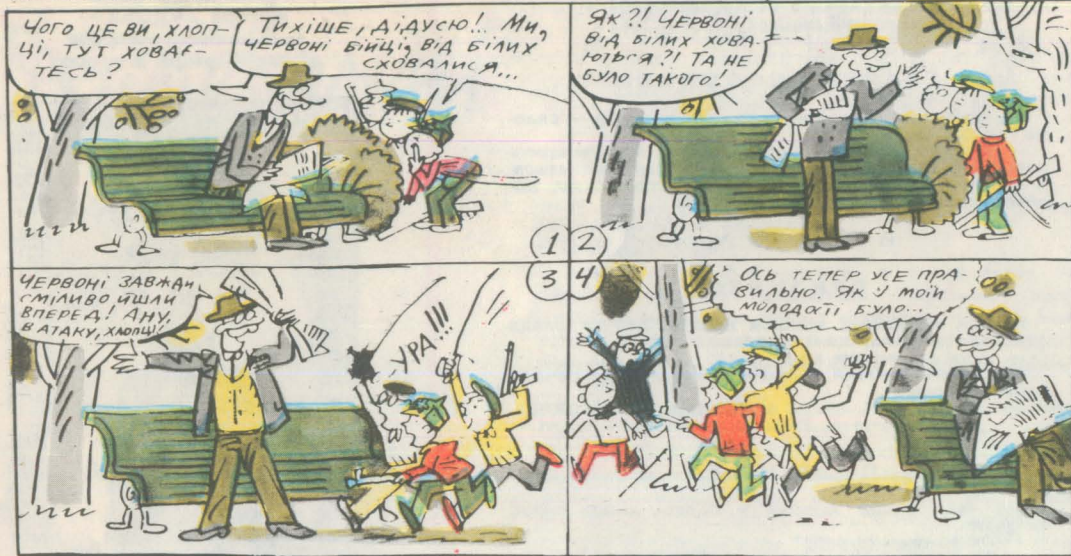
Черговий хронікер
С. ПОЖИВІЛКО.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

Без слів.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

після походу

Ми йшли по горах, по лісах.
В поході всяк буває:
Дірки на штанах, піджаках
Та й гудзиків немає...
Як повернувся наш загін
З походу на турбазу,
Ми всі взялися, як один,
Лагодить одяг зразу.
І ось команда. Стали в стрій,
Вожатий глянув строго
І запитав:
— А де ж Сергій?
Що трапилось у нього?
Василько тут же відповів:
— Його дарма чекати —
Пришив матрац він до штанів
Й не може з ліжка встати!

Аркадій МУЗИЧУК.

У КРАМНИЦІ

Сидить ослик у крамниці.
Ось забіг до нього лис:
— Скільки коштують
кислиці,
Огірки, цибуля, рис,
Цвяхи, мед, кленова діжка,
Чобіт, ніж, виделка, книжка,
Сир, кашкет, буряк,
сметана,
Сіль, кавун і два банани,
Мило, просо, гречка, мак...
— Та бери уже...
За такі!

Микола ПАЛАГУТА.

ЛОПУХ

Тут Лопух-зеленовух
Одбивається од мух.
— Ой, ти, мухо-
набридухо,
Не сідай мені на вухо.
Я — Лопух-зеленовух.
Я тут виріс не для мух,
А Оленці на фартук!
Гриць ПОНОМАРЕНКО.

ЩО ВОНО!

М'ячик неначе,
Тільки не скаче,
Хто в руки візьме,
Гірко заплаче.

Прокіп
РОМАНЕЦЬ.

СКАЧЕ КОНИК

Цілий день у полі пес
Косить вилами овес.
Скаче коник коло
нього,
Не збагне він,
Що до чого.

Микола ГУТА.

ЗУСТРІЧ НА УЗЛІСІ

На узліссі, на ставку
стрілись якось «А» та «У».
«У» сказало: «У, яке!»
«А» сказало: «А так!»
І чому, за що та як —
невідомо й досі,
«У» образилось на «А»,
І таке знялось!..
Покотилася луна,
розбудила тишу,
тільки й чути крик «УА!» —
І нічого більше.
Ось домчав той крик
до лісу
і в зворотний бік

відбився,
і помчало по ставку
не «УА», а вже «АУ!»
«А» злякалось, аж присіло,
«У» від страху сполотніло,
І подалі від води
повтікали — хто куди.
Ну, а їм услід луна
по воді котилась
і гула: «АУ! УА!»
з усієї сили.
То вона раділа так,
що злякала забіяк.

Анатолій КОСТЕЦЬКИЙ.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

ПАРОДІЯ

Ода авосьці

...Зачепилася якимось авоська
У трамваї за мій чемодан.
Вже і роки спливали, як години.
Тільки спогади свіжі мої.
В тій авосьці картоплю із ринка
Я ношу для своєї сім'ї.
Лаять долю підстави не маю.
І, напевне, хоч вік проміне,
Не забуду той день, як в трамваї
Ти спіймала в авоську мене.
(Володимир ЧУБЕНКО. Вірш «Авоська»,
із збірки «Вакантний холостяк»,
видавництво «Промінь», 1975 р.)
Досі в серці щось тенька і хльосна
Усього — як згадаю — тряссе...
Ким я був до тебе авоськи?
Тан, Чубенко звичайний, і все.
А тепер я поет, моя мила,
І не просто поет — гуморист:
Та авоська в мені пробудила
Творчу силу, натхнення і хист.
Та авоська — як слава зірки:
Завдяки їй (відверто скажу)
В мене вийшло уже
аж три збірки,
І — стараюсь — четверту пишу!
Завдяки їй звучать мої вірші,
Завдяки їй — слава луна:
Мене знають усі в Запоріжжі,
Навіть дехто у Києві зна.
А тому і наку я не даром:
Посоромся хоч, мила, люде!
Не носи в ній картоплі з базару —
Та авоська прикрасить музей.
Щоб видіння її осяєне
Надихало усіх гумористів,
Як колись надихнуло мене.

Іван НЕМИРОВИЧ.

ГУМОРЕСКА

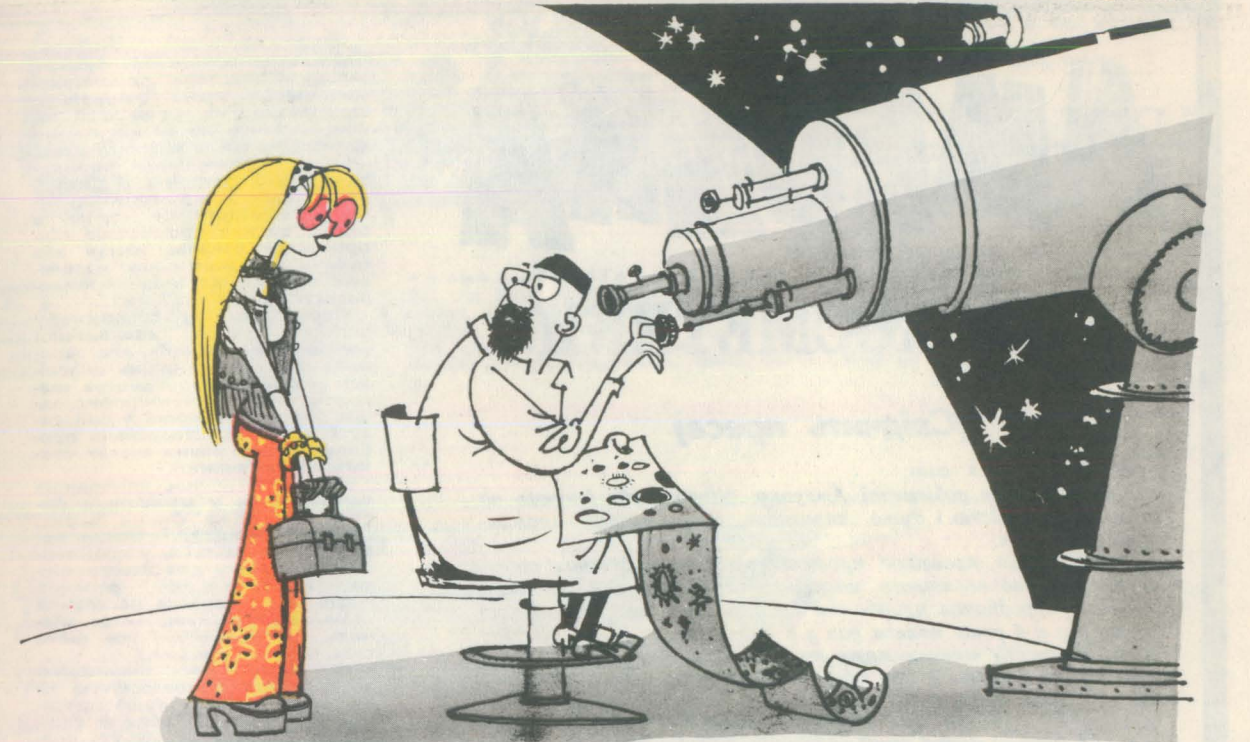
Тільки-но я, залишивши Іванку у групі, вийшов
у коридор дитсадку, як до мене підійшли двоє —
Він і Вона.
— Ви чудовий батько, — посміхнулася Вона.
— Невже? — недовірно запитав я.
— Справді. Повірте нам, членам батьківського
комітету. Інша мати не виявляє стільки турботи,
ніжності й поваги до своєї дитини, як ви...
Щоки мої запалили.
— То священне почуття — любов до дітей, —

сказав Він. — І чого тільки не віддаси заради щирої
дитячої посмішки, щасливого буття наших карапузків.
Адже так?
Я ствердно кивнув.
— Ваш син, певно, нещодавно почав ходити у
дитсадок...
— Тиждень тому.
— ...і вам, очевидно, зовсім не хочеться у майбутньому
віршувати, коли мова йтиме про вашого чарівного
первістка?
— Тобто як?
— А так: отит — стоматит, ангіна — скарлатина,
бронхіт — кон'юнктивіт...
— Борони боже від такої поезії!
— А це ж не виключено, якщо врахувати, що
вихователка у групі одна. Та й важко уявити за
малечено: той, дивчись, хоче скуштувати снігу,
іншого вабить калюжа, в якій купається сонечко...
Пильнуй та пильнуй.
— Та на Ганну Гнатівну гріх скаржитись. Чужина
жінка. Велике спасибі їй.
— Самого лише спасибі, хай навіть великого,
малувано. Га? — багатозначно подивився на мене.
— Потрібне щось істотніше. Скоро свято, і Ганні
Гнатівні приємно буде відчувати, що її клопоти
про наших цвіркунчиків не залишилися непоміченими.
— А-а... — збавнув я. — Невеликий сюрприз?
— От-от. Лише заради малюків. Бо ж любов до
них...
— ...священне почуття, — закінчив я за нього й
витягнув із кишені гаманця. — Скільки з мене?
— То вже як батьківське серце велить, —
скромно опустив Він очі.
Відтоді для мене стало звичним прислухатися
до веління свого серця на великі свята, в Міжнародний
день захисту дітей, у День учителя, 8 Березня, у дні
народження Ганни Гнатівни і нянечки Валі, котра,
виявляється, теж була причетна до виховного процесу.
Якщо треба, то треба. Аби був належний догляд
за хлоп'ям. Аби росло воно здоровеньким і веселеньким.
Наш фантазер виростав із сорочечок і штанців,

Без слів.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

— Професоре, дозвольте подивитися, як тепер одягаються на інших планетах.

не примушуючи нас вдаватися до сумного віршування, і ми вважали це наслідком наших внесків і чуйного ставлення до хлопчика в дитсадку.
Пустотливими метеликами пролітали дні, тижні, місяці, і якось наш Іванко радісно заявив:
— Я закінчив дитсадок!
...На шкільному подвір'ї різнобарв'ям осінніх квітів, сльозам сотень посмішок був перший день вересня. Урочистий Іванко стояв у колі ровесників і захоплено дивився на свою першу вчительку. Раптом, виринувши з-за величезних, яскравих букетів троянд, глідолісів, жоржин, айстр, переді мною постали двоє — Він і Вона.
— Нам, членам батьківського комітету, дуже приємно...
Я дізнався, що від Ірини Степанівни, вчительки, залежить і успішність Іванки, і де він сидітиме у класі... Тож треба в цей святковий день...
— Скільки з мене? — як колись у дитсадку, запитав я. Він, як і тоді, скромно, опустив очі:
— То вже як батьківське серце велить.
Можливо, у дні свят і в день народження Ірини Степанівни я й досі прислухався б до веління свого серця, але...
Одного разу зайшов я до пивного бару «Хмарка» випити «Українського». Вже поставив порожній кухоль на стіл і зробив було крок до виходу, аж раптом знайомий до болю голос примусив мене зупинитись.
— ...видаємо себе за членів батьківського комітету, об'єднуємо особливе ставлення до їхніх дітей, і... вдячні батьки готові на все. Тепер нам з Марусею не доводиться шукати ні дефіцитної фарби, ні лаку для підлоги, ні імпортованих ялинкових наборів, ні навіть гвіздків. Усе несуть велелюбні папи й мамі. А на свята ще й готівкою...
В. МУРАВІОВ.

м. Харків.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Питає раз дружка свого Наум:
— Чи є в людині електричний струм?
— Звичайно є, — відказує Федот,
— Напругою не менш, як двісті вольт:
Ти кулаком торкнув мене колись,
А у очах одразу — блись, блись, блись...

Михайло ХИЖКО.

АМЕРИКА

БЕЗ КОСМЕТИКИ

(Свідчить преса)

...60 процентів робітничої Америки бідують або існують на межі між бідністю і дуже скромним, так званим проміжним бюджетом.

Дослідження, проведені профспілкою автомобільних робітників, яскраво показують, наскільки скромний цей бюджет. Бюджет передбачає придбання главою сім'ї буденного костюма раз у 4 роки, пальта раз у 8 з половиною років. Згідно цього бюджету чоловік може поводити дружину в кіно раз на три місяці, і хтось із них обох може відвідати кіно сам раз на рік. Двоє дітей такої сім'ї можуть ходити в кіно раз на місяць. Кожен член сім'ї може витратити за рік у середньому 2,54 долара на всі інші розваги — від футболу і бейсбола до відвідування спектаклів чи концертів. Бюджет не дозволяє сім'ї робити будь-які заощадження.

Такі чи приблизно такі умови життя 60 процентів зайнятих у виробництві робітничої частини Америки. Високооплачувані представники робітничого класу, яких донедавна намагалися видавати за типових, становлять лише від 12 до 15 процентів усіх робітників. Таким чином, 85 процентів не належать до «типових». Причому прибуток середньої робітничої сім'ї складається із заробітків усіх її членів.

Щороку мільйони робітників залишаються без роботи, а тих, хто має її, охоплює страх — чия черга далі? Безумовно, що більшість робітників США, які хоч і працюють сьогодні, не можуть бути впевненими у завтрашньому дні.

З статті Ендрю Левісона, вміщеної у «Вашингтон пост».

Американська статистика за 1974 рік свідчить: із 210 мільйонів жителів США 20 мільйонів чоловік мають понад 65 років. Кількість самогубств серед цих 20 мільйонів на 20 процентів вища, ніж у інших вікових групах. Кожен п'ятий літній американець живе у злиднях. 95 процентів будинків для старих є приватними комерційними закладами, часто зовсім не пристосованими для проживання. «Становище старих у США — це не тільки національна проблема, а й національна ганьба», — пише сенатор з Іллінойса Чарлз Персі у своїй книзі «Старість у країні молодих».

Маргарет Кун, голова однієї з найбільших організацій старих громадян США, заявляє: «В цій країні людина підлягає дискримінації не тільки через колір шкіри чи статі, а й через свій вік».

Нужда, нестача житла, погане харчування, препогане медичне обслуговування, нікудишнє соціальне забезпечення — головні проблеми людей похилого віку у Сполучених Штатах...

Слово «самотність» на думку сенатора Персі, має стояти в багатьох свідченнях про смерть у графі «причина смерті».

Чи ж спроможні старі люди платити за медичну допомогу, якщо вони не мають можливості достатньо поїсти?

«Дойче Фольксцайтунг», Дюссельдорф.

Довга одноповерхова будівля заводу «Крайслер», що простяглася вздовж берега Гранд-рівер, відігравала для Лайонса й інших містечок на 60 кілометрів довкола не менш важливу роль, ніж уся автомобільна промисловість для Детройта, Флінта й інших великих населених пунктів. Більш того, це єдине в окрузі велике промислове підприємство, яке означає життя або смерть для маленьких населених пунктів, де іншої промисловості практично нема...

Перед нами у спрощеному вигляді зразок економічної «ланцюгової реакції», яка захопила міста всієї країни внаслідок згорання виробництва «великою трійкою» автопромисловців. Хвиля звільнень у цій галузі наростає, створюючи проблеми, які в малих містах стають нерозв'язними.

«По суті, у нас становище важче, ніж у мешканців Детройта», — каже Френк Барнс, місцевий поліцей. — Можне нове звільнення таїть у собі серйозні наслідки для всього міста. Втратити 600 робочих місць, коли доросле населення становить 900 душ, — це значить, що практично все місто стає безробітним...»

Що ж до самих звільнених, то допомога по безробіттю їм виплачує держава лише протягом 39 тижнів. А багато ж мешканців Лайонса не можуть розраховувати на те, що повернуться на роботу. Їх звільнили назавжди... Результат — знищені життя.

Зі статті Уільяма Стивенса, надрукованої в «Нью-Йорк таймс».

Останнім часом у США різко зросла кількість серйозних злочинів, учинених жінками. Нещодавно опубліковані Федеральним бюро розслідувань статистичні дані свідчать про те, що з 1968 року по 1973 рік кількість жінок, засуджених за «серйозні злочини» (від крадіжки автомобілів до вбивств) зросла на 52 проценти. В самих тільки федеральних тюрмах кількість в'язнів-жінок збільшилася за останні п'ять років на 81 процент. Дві жіночі тюрми федерального підпорядкування переповнені, і частину в'язнів-жінок переводять в чоловічі тюрми. Зростання жіночої злочинності пояснюється збільшенням вживання наркотиків та усілякими соціальними причинами.

«Раніш жінки не робили збройних наскоків на банки і не викрадали автомобілів. Тепер це звична річ», — каже Рой Джерард, помічник начальника відділу перевиховання злочинців при управлінні тюрмами США.

Дороті Арн, начальниця жіночої виправної колонії в Меріленді (штат Огайо), розповідає, що протягом 1974 року кількість її підопічних збільшилася з 254 до 321. «Ми зауважили», — каже Дороті Арн, — що більшість злочинців, які вчиняють жінки, пов'язана зі зростанням наркоманії. Вони займаються проституцією, злодійством, підробляють документи, щоб роздобути наркотики. Четверть віку тому ми не мали справи з такими молодими непокірними злочинцями».

«Ю. С. ньюс енд уорлд ріпорт», Вашингтон.

Згідно даних американського тижневика «Юнайтед Стейтс ньюс енд уорлд ріпорт», кількість серйозних злочинів у США за минулий рік перевищила 10,1 мільйона.

Нелегко доводиться «білим комірціям» (службовцям — Ред.). За рік армію безробітних цієї категорії поповнило 340 тисяч управителів, адміністраторів, осіб вільних професій і конторських службовців...

Однак найразючішим фактором став несподівано високий ріст безробіття серед жінок і молоді віком до 20 років.

«Бізнес уїк», Нью-Йорк.

«У США уже нема хороших міст — тільки погані і найгірші» — такого висновку дійшов соціолог Артур Льюїс, який опублікував результати свого дослідження в січневому номері журналу «Харперс».

Він перераховує 50 великих міст Америки, спускаючись по сходах вниз — від поганого до гіршого. Шкала міст, за Льюїсом, відображає дані про стан міського господарства, умови життя і т. д. Дані, одержані з офіційних джерел і почерпнуті з численних інтерв'ю з американцями, що страждають від таких типових хвороб урбанізації.

«Ассошіейтед пресс», Нью-Йорк.

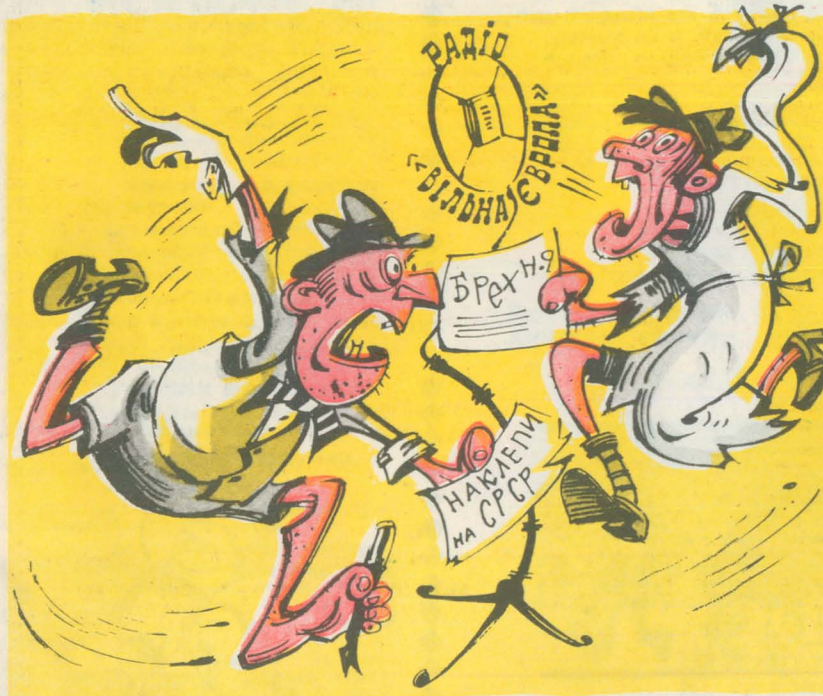

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

Його опора.

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

Боже «ВІЛЬНА ЄВРОПА»

Юрій ШАНІН

ВСТУП

Сьогодні кількість різноманітних енциклопедій зростає майже з такою ж швидкістю, з якою їх розбирають передплатники і окремі неорганізовані громадяни. Крім Великої та Малої видаються Літературна і Сільськогосподарська енциклопедії, користуються неабияким попитом Медична і Фізкультурна, Музична і Технічна. Є, нарешті, Дитяча Енциклопедія (яку читають переважно не педагоги та батьки) і Педагогічна (нею, природно, більше цікавляться діти). Втім, усіх видань подібного характеру не перерахуєш!

На цій розкішній енциклопедичній клумбі нема лише одного видання — Енциклопедії Студентської! Це прикро. Бо вже хто-то, а студент у наш час просто змушений ставати енциклопедистом. Навіть коли йому й не дуже цього хочеться.

Сучасний студент повинен знати якщо не все, то майже все.

Та щоб стати енциклопедистом, перш за все, потрібні відповідні джерела. Коротше кажучи, підручники. Головне завдання цього скромного учбово-гумористичного посібника — допомогти студентам (і окремим викладачам, не кажучи вже про аспірантів) усвідомити себе, подібних до себе і навколишнє середовище.

Отже, стаття перша:

АБИТУРІЄНТ

В наш час абітурієнтом називають того, хто — вже не школяр, але ще й не студент. Проте прагне стати ним!

Взагалі ж це латинське (як і більшість вузівських термінів) слово значить: «той, хто має піти». Тобто людина, яка закінчує школу і, природно, залишає її. Бо в середні віки, коли з'явилися перші університети, думка про вищу освіту відвідувала юні середньовічні голови значно рідше, ніж сьогодні недбайливий студент відвідує лекції. Щоправда, вже і в той віддалений історичний період абітурієнтові не вадило добре підготуватися: на вступних іспитах це віталося.

Нині, як відомо, все інакше. Сьогодні вступити до вузу важко. А іноді навіть дуже зазко. Хоча б тому, що ця ідея синхронно спадає на думку занадто вже багатьом випускникам шкіл.

Сучасних абітурієнтів можна поділити на три групи:

1) Самокеровані: вони самі твердо вирішили, куди і навіщо їм вступати.

2) Керовані батьками. 3) Взагалі некеровані: їм абсолютно однаково, ким бути, бо хвилює їх не стільки майбутній фак, скільки документ про вищу освіту.

Головна відмінність вступника від досвідченого студента полягає в тому, що абітурієнт перекоаний: треба вчитися все, що зазначено в програмі. І декому це вдається. І, виявляється, здебільшого, це — зовсім не зайве. Бо екзаменаторів чомусь цікавить не тільки те, що ви знаєте, але й те, чого не знаєте.

АСПІРАНТ

Аспірантура — перша наукова сходинка, на якій може трохи перепочити й відсапатися людина, перетворена вищою освітою.

Певна частина філологів вважає: слово «аспірант» французького походження і значить — «той, що прагне», «той, що сподівається» і навіть «той, хто всмоктує, вбирає». Звичайно, вбирає знання й новітню наукову інформацію.

Інші дослідники виводять цей термін від латинського дієслова «aspīrare» (дихати). Оскільки ж префікс «а» може мати і позитивне, і негативне значення, то в одних випадках «аспірант» перекладається як «натхненний» (той, кого надихає знання), а в інших — «бездіяльний» (тобто той, що передчасно загинув у нерівному герці з наукою). Коротше кажучи, вибирайте значення собі до смаку або, як пишуть в анкетах, «потрібне підкресліть».

Звичайно до аспірантури рекомендують випускників, які виявили нахил до наукової діяльності.

Аспірант — проміжна стадія між студентом і педагогом. Подібно до першого, він отримує стипендію, зате лекції може не віддавати. Подібно до другого, він часом веде практичні заняття, але платні за це може не одержувати. Або точніше — одержувати не може.

Вважається хорошим тоном давати аспірантові не менше семи громадських доручень. У вільний від цього час він має скласти кандидатський мінімум і написати дисертацію. Науці відомі випадки, коли недосвідчений аспірант через неуважність (або недогляд керівника) замість кандидатської дисертації писав і захищав одразу докторську. Зате інші (мабуть, ще неуважніші) не могли захистити навіть кандидатської.

(Продовження в наступних номерах).

— Гарна ілюстрація, але, по-моєму, в Пушкіна старий закидав сітку?
— Сітку не можна — це браконьєрство!

Сатиричні мініатюри

ПРИНЦИП Є!

Ти підкинув шпильку не нову,
Ніби я без принципів живу.
Ось мій принцип, можу відповісти:
«Краще переспати, ніж недоїсти».

Григорій ЛОБАНОВ.

ПРОЩАННЯ СТУДЕНТКИ

ЖАРТ

Доня в торбу задивилась,
Аж слюзина впала:
«Щоб за домом не журилась,
Вкиньте, мамо, сала».

НЕВЕСЕЛА КРАСУНЯ

О, сучасна мила Беатріче,
Недарма в очах — сумний туман:
Хто ж красу твою тепер увічнить? —
Замість Данте любить графоман.

Григорій ГАРЧЕНКО.

БАТЬКОВА НАУКА

— Слухай батьків,
поважай,
Повчав тато сина,
Тоді будеш ти у нас
Золота дитина.

— А який ти в дідуся
Маєш бути, тату,
Коли ти давно його
Обминаєш хату?

Прокіп РОМАНЕЦЬ.

м. Знам'янка
Кіровоградської області.

СУЧАСНА ЛЮБОВ

Скучив я, кохана, дуже за тобою,
Пригорнись, погладжу парик з сивиною.

Нелла КАСЯНЧУК.

м. Бориспіль
Київської області.

САМОКРИТИЧНА ГОЛКА

Сталева Голка скаржилась сердито:
— Костюми я могла б ще швидше шити,
Давала б лиш прибутки, а не збитки,
Та тягнеться в хвості... ледача Нитка.

РІДКІСНИЙ ФАХ

— Ех, Чоботи! Брудні ви і дурні! —
Глузуючи, повчали Рукавиці,
Працюєте роками у багні,
Розтрачуєте сили на дрібниці.
От ми — такий собі здобули фах,
Що нас буквально... носять на руках!

Микола РОЗУМНИЙ,
Євгенія КАРАМІНА.

м. Донецьк.

ШИЛО В МІШКУ

Якби раптом вирішили пересваритися між собою керуючий Новобузьким районним об'єднанням «Сільгосптехніка» Михайло Федорович Мишастий і головний бухгалтер Михайло Васильович Багрін, розмова відбулась би приблизно в такому плані.

— Пробачте за відвертість, Михайле Васильовичу, — сказав би Михайло Федорович, — але я радий би вам знати міру.

— На що ви натякаєте? — по червонів би Багрін.

— Не натякаю, а кажу прямо: не лізьте, куди не слід!

— А куди ж саме не слід?

— Ну, хоча б на курси шоферів. Якщо не помилюся, курси готували водіїв-професіоналів для колгоспів. А який же з вас професіонал? Ви майстер на дурничку за державний рахунок розжитися.

— Я протестую, — погарячився б головобук, — Ви не маєте права...

— А ви мали право тимчасово влаштуватися на меблеву фабрику будівельником, жодного дня там не працювати, а гроші одержувати? А хапнути більше двохсот карбованців за складання для тієї ж фабрики проектно-кошторисної документації, якої не складали? Немає у вас, Михайле Васильовичу, ні сорому, ні совісті.

— У вас, Михайло Федоровичу, її теж не густо, — оговтався б на решті головний бухгалтер. — Більше того, її навіть у мікроскоп не помітніш.

— Перебільшуєте, Михайле Васильовичу, перебільшуєте, — удавано безтурботно засміявся б керуючий.

— Нискілочки. Колгоспи обдурюєте, аби штучно натягти план?

— Разом з вами.

— Е, ні, — заперечив би головобук. — Першу скрипку все-таки ви ведете. Хто запропонував завищити аж на чотири тисячі карбованців обсяг робіт у колгоспі «Колос», де працювали два наші трактори з причепами?

— А хто гаряче підтримував?

— Нічого я не підтримував, та ще й гаряче. Ні в цьому випадку, ні тоді, коли колгосп імені Коцюбинського на три тисячі з гаком обрахували, ні тоді, коли колгосп «Радянське село»...

— Ви подивіться на цього святого, — сплеснув би руками Михайло Федорович. — Виявляється, у вашій особі сама непорочність шведдяла коридорами об'єднання?

— Ну, може, й не святий, але й не темніший від вас.

— Вижену, в три шії вижену, — пообіцяв би керуючий районним об'єднанням. І, без сумніву, у найстишліші строки виконав би цю свою обіцянку, якщо вони й справді раптом пересварилися.

Але керуючий із головобухом живуть душа в душу і цілком задоволені один одним. Інакше їм не можна. Бо не доведи господи — вилізе шило з мішку!

М. ПАЛЬЧИК.

Миколаївська область.

СТРАШНО ПЕРО НЕ В ПУСАКА...

«ОБЪЯВА

Магазину требуется продавец на квас».
Надіслав В. КУТЕНКО.

«Йому хлопці багато казали щоб він хорошо вчився та на це він дивився крізь пальці, і скільки не билися учителя головою об стінку, у нього нічого не змінилось. І все йому було, як гороху стінна».

«Запорожці були хоробрими і мужніми, бо коли вони писали султану листа дуже страшного і наперзного, то ніхто не злякався, а сміялись так довго і здорово, що Репін встиг всіх замалювати».
(З учнівських творів).

Надіслав В. ТЕРЕЩЕНЮ.

«Мотоцикли марки «Мінський» можна придбати у нас в денрет. Це вигідно і зручно».

(Із вивіски).

Надіслав М. МИНЮ.

«Довідку про розповсюдження літератури здати нам до 13.V. 1975 р., а також кращих розповсюджувачів книг для розповсюдження».

(Із розпорядження).

Надіслав В. ДОРОШ.

«Сміявся на англійській мові. На перерві закладав ноги за вуха».

(Запис в учнівському зошиті поведінки).

Надіслала М. КОЗЮК.

«Объявление».

Продається сальна свиня вище дома культури по ул. Цюльковського, 41. Узнать можна влюбос время дня і ночі».

Надіслав В. КВАШУК.

Мал. О. МОНАСТІРСЬКОГО

— А вам не страшно сторожувати вночі?
— Страшно... доки не засну.

Отсканировал reduktore
для rutracker.org

ПЕРЦЕВІ ВІДПОВІДАЮТЬ

★ Через несправність лінії електромережі у селі Нова Радча Народницького району часто бували перерви в постачанні електроенергії. Про це до редакції надійшов лист, якого й було опубліковано у № 11 «Перця».

Нині лінію відремонтовано, скарг на перерви в електропостачанні немає. Про це повідомив заступник голови Житомирського обласного товариства Жамбровський.

★ Про те, що на території Сигнальського хлібоприймального пункту (Шполянський район на Черкащині) простояє без діла цілком справний баштовий кран, писалося у листі, надрукованому у № 11 журналу.

Після виступу Перця цей кран демонтовано, перевезено і встановлено на будівництві елеватора трав'яного борошна на станції Перяславська.

★ У листі пацієнтів Городоцької центральної лікарні («Перець» № 11) йшлося про те, що в лікарні немає води; привозять її здалеку, до того ж нерегулярно.

Як повідомив заступник голови винорного Хмельницької обласної ради, Галай, в даний час Городоцький райвиконком вживає термінових заходів для ремонту артезіанської свердловини. Після завершення ремонту лікарню буде повністю забезпечено водою.

Головний редактор
Ф. МАКІВЧУК.

Редакційна колегія: С. ГЕРАСИМЧУК, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ, Д. МОЛЯКЕВИЧ, С. ОЛІЯНИК, І. СОЧИВЕЦЬ (відповідальний секретар), В. ЧЕПІГА (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4. Тел. 41-89-12, 41-89-17, 41-89-15. Для телеграм: Київ Перець.

Журнал «Перець» № 20 (966)
(на українському мові).

Виходить двічі на місяць. Ціна 24 коп.

Здано до набору 17. IX. 1975 р. Підписано до друку 6. X. 1975 р. БФ 36023. Папір 70×108 мм. Фіз.-друк. арк. 2. Умовн.-друк. арк. 2,8. Обл.-вид. арк. 4,54.

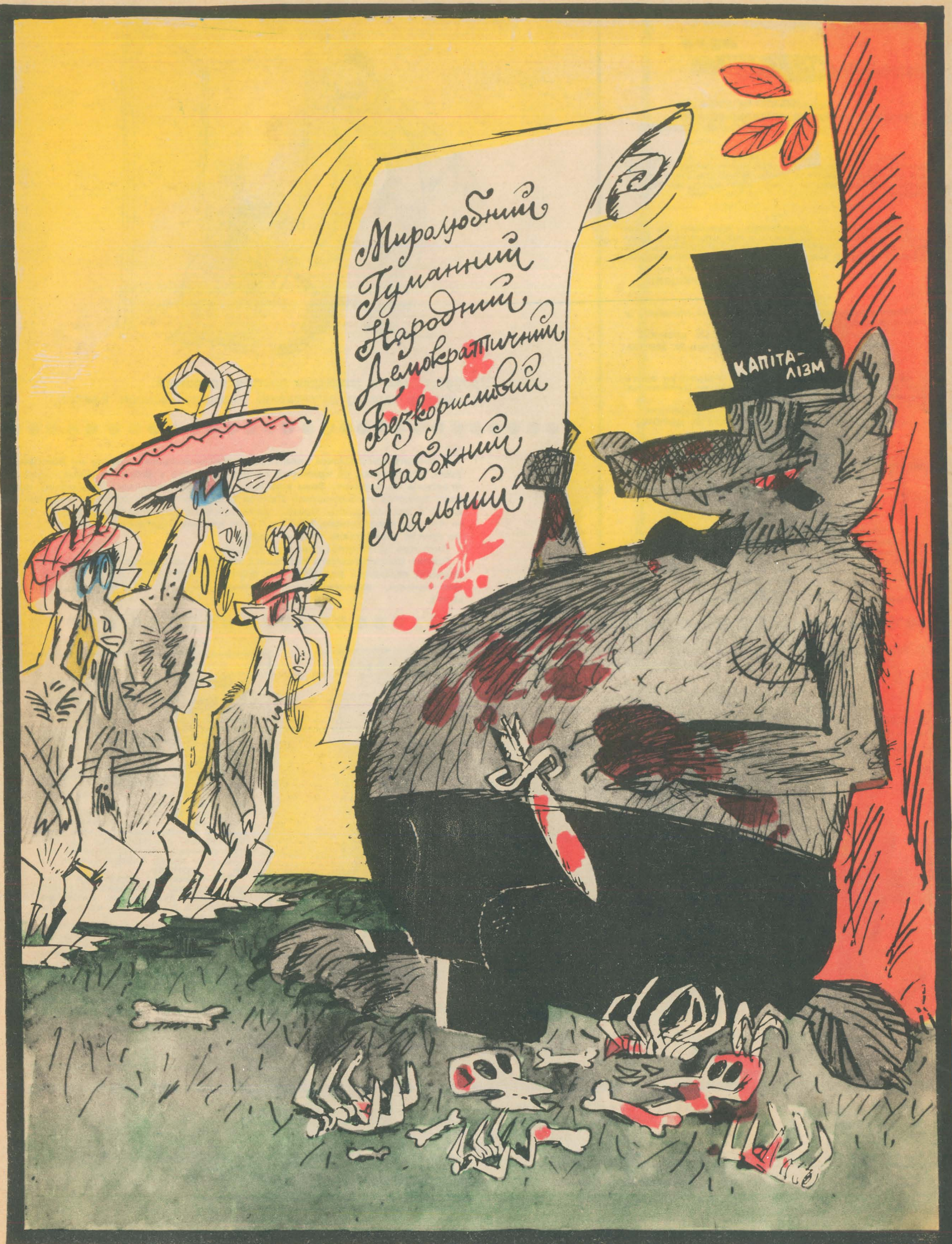
© Журнал «Перець», 1975 р.

Передруковувати із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

Ордену Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94. Зам. 05252. Тираж 2 850 000 прим.

— Пробачте, але я замовляв костюм чоловічий.
— Не знаю: у вашому замовленні записано весільне плаття...

— І як ти могла подумати, що це я поїв твоїх козенят?